

Asia: VN/25733/2021

Luonnos Suomen digitaaliseksi kompassiksi

1. Kompassin tarkoitus

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Digikompassi kokoaa hyvin yhteen kansalliset tavoitteet tuleville vuosille ja täsmentää ja kirittää EU:n digitaalisen vuosikymmenen tavoitteita Suomen

kontekstissa. Jaottelu neljään osa-alueeseen EU:n digikompassin mukaisesti on toimiva ratkaisu. On hyvä, että kompassissa kiinnitetään huomioita tavoitteisiin

kokonaisvaikuttavuuden nostamiseksi sekä tehokkuuden lisäämiseksi vähentämällä eri sektoreilla tehtävää päällekkäistä työtä. Opetushallitus toivoo,

että digikompassi ja digisalkku luovat aitoja keinoja siihen. Opetushallitus pitää hyvänä lähtökohtana sitä, että digitalisaatio nähdään pelkkää teknistä

kehittämistä laajemmin toiminnan ja prosessien kehittämisenä uusista lähtökohdista käsin. Ihminen, arjen sujuvuus ja hyvinvoinnin rakentaminen on

asetettu kompassin keskiöön, eikä visiossa tavoitella ainoastaan pääsyä kansainvälisten vertailujen kärkeen.

2. Haasteet ja mahdollisuudet

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Haasteet ja mahdollisuudet on kokonaisuudessaan tunnistettu hyvin. Opetushallitus korostaa, että kaikkien kansalaisten osallisuuden varmistaminen

on keskeistä digitaalisessa yhteiskunnassa. Suomella ei ole varaa eriytymisen kasvattamiseen.

Opetushallitus ehdottaa, että haasteet ja mahdollisuudet jäseneltäisiin luvussa selkeämmin, jotta kokonaisuus ja johtopäätökset olisivat helpommin

hahmotettavissa.

3. Tavoitteet

Lausuntonne osaamisen osa-alueen osalta

Digitaalisen osaamisen tavoitteet lähivuosille ovat kokonaisuutena tarkoituksenmukaisia ja kattavia.

Opetushallitus pitää digitaalista sivistystä toimivana käsiteinnovaationa, joka ohjaa hahmottamaan digitaidot pelkkää teknistä osaamista merkittävästi

laajempien taitojen ja kyvykkyyksien kokonaisuutena.

Digikompassissa todetaan toistuvasti, että osaajapula on yksi syy Suomen heikolle sijoittumiselle digitaalisuutta ja erityisesti esim. datataloutta hyödyntävän

liiketoiminnan vertailussa. Kansalaisten digiosaamisen rinnalla koulutuksella pitää varmistaa sekä huippuosaajien kiinnostus Suomea kohtaan että heidän määränsä kasvu Suomessa.

Opetushallitus toteaaakin, että koulutuksella on tässä mielessä kaksi tehtävää: varmistaa jokaiselle kansalaiselle riittävä osaaminen ja mahdollistaa

huippuosaajien kehittyminen. Perusosaaminen on tärkeää, mutta muutos edellyttää panostamista osaamisen kasvuun myös osaamisen huipulla.

Opetushallituksen kokemuksen mukaan digitaalisen osaamisen systemaattinen ja pitkäjänteinen edistäminen edellyttää pysyvää rahoitusta läpi koulutusasteiden. Määräaikaisten digitaalisen osaamisen kasvattamisen hankkeet ja ohjelmat ovat askeleita eteenpäin, mutta eivät yksin riitä pitkäjänteiseen työhön.

Opetushallitus ehdottaa, että tavoite ”Kansalaisilla ja yksilöillä on valmiudet digimaailmassa toimimiseen ja kanssakäymiseen.” muutetaan seuraavasti:

”Kansalaisilla on valmiudet digimaailmassa toimimiseen ja vuorovaikutukseen.”

Lausuntonne infrastruktuurit-osa-alueen osalta

-

Lausuntonne yritykset-osa-alueen osalta

-

Lausuntonne julkisten palveluiden osa-alueen osalta

-

4. Avaintulokset

Lausuntonne osaamisen osa-alueen osalta

Avaintulokset lähivuosille ovat teemoiltaan kattavia ja tarkoituksenmukaisia.

Tavoitteen ”Koulutuksen ja tutkimuksen myötä syntyy työelämässä ja yhteiskunnassa tarvittavaa asiantuntijuutta ja soveltavaa osaamista”

avaintulokseksi (tai oikeammin osatavoitteeksi) on kirjattu ”Kansallinen koulutustarjontanäkymä tukee jatkuvaa oppimista ja osaamisen kehittämistä”.

Opetushallitus ehdottaa, että osatavoite muutetaan asiakaslähtöisempään muotoon esimerkiksi seuraavasti: ”Jatkuvan oppimisen digitaalisen

palvelukokonaisuuden koulutus- ja urasuunnittelun palvelut tukevat jatkuvaa oppimista ja osaamisen kehittämistä.”

Opetushallitus ehdottaa tavoitteen ”Suomi on houkutteleva maa kansainvälisille digiosaajille. Suomi on maailman tunnetuimpia ja houkuttelevimpia teknologiaalan koulutuksen, tutkimuksen, osaajien ja investointien keskuksia ” avaintulokseen ”Suomessa valmistuvista opiskelijoista Suomeen jäävien %-osuus on kasvanut nykyisestä 60 %:sta 75 %:iin vuoteen 2030 mennessä.” tarkennuksen, että kyse on ulkomaisista opiskelijoista.

Ks. lisäksi kommentti 7 digikompassin rakenteesta.

Lausuntonne infrastruktuurit-osa-alueen osalta

-

Lausuntonne yritykset-osa-alueen osalta

-

Lausuntonne julkisten palveluiden osa-alueen osalta

-

5. Mittarit

Lausuntonne osaamisen osa-alueen osalta

Opetushallitus toteaa, että mittareiden teemat ovat oikeasuuntaisia, mutta kaipaavat konkretisointia.

Lausuntonne infrastruktuurit-osa-alueen osalta

-

Lausuntonne yritykset-osa-alueen osalta

-

Lausuntonne julkisten palveluiden osa-alueen osalta

-

6. Tuloksellisuuden seuranta ja yhteiskunnallisten vaikutusten arviointi

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Opetushallitus pitää hyvänä, että seurannan tueksi kehitetään eri hallinnonalat kattavaa tilannekuvaa. Opetushallitus esittää, että tilannekuvan saamiseksi

hyödynnetään jo olemassa olevia rakenteita ja seurantatyökaluja eikä luoda uusia rakenteita.

7. Muut huomiot digikompassiluonnoksesta

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Digikompassin rakenteessa lienee löyhästi nojaututtu Tavoitteet ja avaintulokset (OKR) -malliin. OKR-mallissa laadullisia tavoitteita konkretisoivat määrälliset

avaintulokset. Digikompassissa neljän osa-alueen tavoitteiden lisäksi myös avaintulokset ovat kuitenkin pääosin luonteeltaan laadullisia. Opetushallitus ehdottaa, että joko avaintulos-käsite korvattaisiin kompassissa käsitteellä osatavoite tai kompassin avaintulokset muotoillaan OKR-mallin mukaisesti

määrälliseen muotoon. Näin kompassin rakenne on lukijalle helpompi hahmottaa ja etenemisen seuranta jämäköityy.

Mittareiden erottaminen määrällisistä avaintuloksista on hyvä ratkaisu.

Nokkanen Erja
Opetushallitus